

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Premier

Debrecen, április 14.

Az első nap. Az új sajtótörvény alatt ma irunk először. Asztalunkon itt hever a vékonyka füzet, amelynek fekete betűi közt kell majd ezután bukdácsolnunk a helyreigazítás, a pénzbüntetés, a fogház, meg a kártérítés fogalmáig. És ime úgy érezzük e pillanatban, hogy nem emelkedik ki e betűkből semmi komolyan fenyegető. Nem azért, mintha a törvényt megjavította volna a végrehajtási utasítás. Nem. Olyan a törvény, amilyennek első pillanatban megismertük s az utasítás méltán csatlakozik ahhoz.

De nem éreznünk különösebb meghatottságot azért, mert nem látunk a multunkban semmi olyat, amit ha ezután tennénk, beleütköznénk az új sajtótörvénynek nevezett paragrafusokba. A mi paragrafusaink régebbiek és erősebbek s azokat megtartottuk és megtartjuk, ezek azok: becsület, igazság. Mégis van valami újsága — amire kíváncsiak vagyunk — az 1914. XV. életbeléptetésének. És ez nem az, hogy miben köthetik meg kezünket a paragrafusok, hol kezdődik a határa annak, hogy gondolatainkat szabadon terjeszthetjük, hanem az, hogy mikor és hol nyitják ránk azokat az ajtókat, amelyeket szerkesztőségünk falai-
ba vágott az 1914. XIV. azok számára, akik számára talán nincs más ajtó nyitva már a becsületreparációra, mint éppen ezek a most készülték.

Arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor kísérleteznek fölfeszegetésén ezeknek az ajtóknak, amelyek mögött a kiadónk keserves munkájával összehordott koronái huzódnak meg, amelyek mögött ott van a 20000 korona kauciónk s egy becsületes vállalatnak minden vagyona.

Csak így félelmes az 1914. XIV. Hogy milyen igazunk van, álljon itt egy nagyon kompetens embernek a véleménye.

Sélley Barnabás főügyész helyettes, a budapesti királyi ügyészség vezetője ugyan is ma így nyilatkozott egy újságíróknak:

Ami a törvény által teremtett helyzetet illeti, bizonyos, hogy az első időkben *kártérítési pörökkel fogják ostromolni a lapokat*. Sokan örülni fognak, ha a lapok foglalkoznak velük s s így belekapaszkodhatnak egyes közlésekbe, mert így igényt támaszthatnak kártérítésre. *A bírói gyakorlat le fogja nyesegetni ezeket a jogtalanul támasztott igényeket*. Egyéni véleményem szerint az új sajtótörvény nem nagy változást okoz. A lapok a régi mederben folytathatják munkálkodásukat s legfőképpen a *magánbecsületet* fogják fokozottabb ótalomban ré-

szesíteni. Az első hónapokban nehéz lesz a lapok helyzete, de az élet majd megteremti a gyakorlatot és a lapok teljes biztonsággal és nyugalommal irhatnak.

Igy nyilatkozik a törvény egyik hivatott kezelője, aki a veszedelmet — ha ilyenről szó lehet — ott látja, ahol mi. De az orvosságot is ott jelöli meg ahol mi keressük s hisszük lenni: a bíróságban, amelynek sokáig lesz hivatása megvédeni a sajtót. Mert sajnos — aki megfigyelte, hogy kik örülnek a sajtótörvénynek azzal a kiáltással, hogy most próbálják majd róla megírni ezt, vagy azt, tudja — hogy az ilyenek fognak először és legtovább kellemetlenkedni a sajtónak, míg csak a bíróság le nem szoktatja őket.

És még egy kérdésben van nagy igaza a főügyész helyettes urnak: abban, hogy majd az élet mutatja meg, mit lehet, mit kell és mit szabad tenni. Az élet és a bírói gyakorlat fogja megformálni a törvény betűiből annak igazságait. Addig tapogatózni kell azoknak, akik bosszút vágyó, vérben forgó szemekkel kuporodnak lesben, hogy a lapok hasábjaira vagy a kaucióra vethessék magukat.

Mi nem tapogatózunk. Ami igaz, azt az 1914. XIV. sem cáfolhatja hazugsággá. Ami vétek, bűn, vagy rossz, azt erényné, jóvá az 1914. XIV. helyreigazítása sem fogja tenni. A bíró sem veheti el és nem is veszi el az igazunkat. A bíró nemcsak jogot szolgáltat, de igazságot is kell, hogy osszon s az igazság a mi részünkön lesz.

A premiért most játszuk meg, a kritikát várjuk majd: a közönségét és a bíróságát. Mi a közönségért irtunk a közönségnek igazságot. Ha megtámadnak; csak ennyit mondunk: Igazat irtunk, itt állunk, nem tehetünk másként.

= A közös hadügyminiszter új képviselője a delegációban. Bécsből jelentik: Tamásy Árpád altábornokot, a honvédelmi minisztérium gazdasági osztályának vezetőjét áthelyezték a hadügyminisztériumba, ahol a hirtelen megbetegedett Günzl Antal altábornagy helyére került. A váratlan áthelyezés azért történt, mert a delegációkban rendszerint a hadügyminisztérium egyik magyarul beszélő osztályfőnöke szokta képviselni a hadügyminisztert és Günzl Antal kivétel ez idő szerint nincs a hadügyminisztériumban olyan osztályfőnök, aki jól beszél magyarul. A delegációkban a hadügyi költségvetés tárgyalásain Tamásy Árpád fogja tehát a hadügyminisztert képviselni.

= A trónörökös müncheni útja. Münchenből táviratozzák: Ferenc Ferdinánd királyi herceg érkezése alkalmából a város zászlódszót öltött. A bajos nép a mostani látogatás napjait ünnepnapoknak tekinti, melyekben Ausztria és Magyarország fenkölt uralkodója iránt való érzelmei is kifejezésre fognak jutni.

Hajdumegye márciusban

A közigazgatási-bizottság ülése.

Hajdu vármegye közigazgatási-bizottsága ma tartotta meg e havi ülését, amelyen Domahidy Elemér főispán és Kovács Gyula alispán távollétében Pákozdy Sándor főjegyző, alispán-helyettes enkölt a belügyminiszter fölhatalmazása alapján.

Az ülésről tudósítunk a következők:

(Kivándorlás.)

Az alispáni jelentésben Pákozdy Sándor alispán-helyettes bejelentette, hogy március hó folyamán kiadtak 25 utlevelet és pedig ebből 24 Amerikába, 1 Európára szolt. Az utazás célja 23 esetben kivándorlás, 1 esetben látogatás, 1 esetben üzletlebonnyolítás volt. Utlevelet váltott Hajduböszörményből 7, Hajdunánásról 1, Hajdudorogról 8, Hadházról 3, Téglásról 4, Egyekről 1, Mikepércsről 1 ember. Tavaly márciusban 12 utlevelet adtak ki.

(Iskolaiügyek.)

Hajdu Ferenc dr. kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy ez év március hó folyamán a kultuszminiszter a hajduszoboszlói és a böszörményi községi iparostanonciskola részére államszegélyből és az országos tanonciskolai alapból 960, illetve 1500 koronát utalványozott. Özvegy Nagy Ambrusnénak özvegyi segélyt, Farkas Ferenc, Bauerfeind Dezső, Almásy Kálmán, Magi Sándor, Fülep Imre, Fejszés Márton, Kiss József, Györy Gyula, Nagy Sándor, Dobó Sándor, Lévy Imre, Konecz Lajos, Kovács Gábor, Laczak Márton, Sörös Béla, Porcsalmi Gyula, Sebestyén Béla tanítóknak magasabb államszegélyt utalványozott. Az egyeki és mikepércsi községi állandó menedékházak fentartására 320—320 koronát, a nádudvari iskola kuttjára 1458 korona 50 fillért engedélyezett. A hajdunánási analfabéta tanfolyamat március 16-án fejezték be, az eredmény kitünő volt, a tanfolyamon 59 hallgató vett részt.

(Közegészségügy.)

Losonczy Álmós dr. kir. tanácsos főorvos bejelentette, hogy márciusban a közegészségügy állapota jobb volt, mint februárban. A legtöbb halálozást a tüdőlob okozta. Roncsoló toroklob 9 községben 18, a vörheny 7 községben, 29 gyermekben két halálozással fordult elő. Kanyaró volt 6 községben, Hajduböszörményben és Hajdudorogon kisebb járvány formájában, 107 betegedéssel, 1 halálozással, a hasihagymáz 5 községben 10 betegedéssel, 2 halálozással, a hörkhurut 45 esetben (Hajduböszörményben 34) 3 elhalálozással, a bárányhimlő 3 községben, 10 gyermekben, a járványos fültömírgylob 44 gyermekben fordult elő.

A születések száma volt 579, a halálozásoké 315, a szaporodásé 243 volt.

(Adózás.)

Nagy József kir. tanácsos pénzügyigazgató bejelentette, hogy március havában befolyt egyenes adóban 30771 korona 95 fillér, hadmentességi díjban 1138 korona 46 fillér, bélyegjövődékben 117,411 korona 32 fillér, jogilettékben 52,531 korona 99 fillér, díjjövődékben 412 korona 10 fillér, dohányjövődékben 30,741 korona 27 fillér, határvámjövődékben 28,570 korona 57 fillér, fogyasztási- és italadóban 11,601 korona 84 fillér.

Külügyminiszterek találkozása

Berchtold gróf és San Giuliano Abbáziában

Róma, április 14. San Giuliano márkai olasz külügyminiszter Grabasso külügyminiszteriumi irodafőnök, Biancheri külügyminiszteriumi titkár és Mérey Kajetán római osztrák-magyar nagykövet kíséretében ma délelőtt tízen órakor érkezett meg Mattuglie állomásra. A külügyminiszter és kísérete a szentpéter állomáson az ott várakozó különvonatra szállott és azzal jött Mattugliebe. Az állomástól automobilon mentek a vendégek Abbáziába, ahol a Hotel Stefanieban szállottak meg.

Páris, április 14. Figyelemreméltó vezércikkben méltatja a *Le Journal* mai számában Berchtold gróf és San Giuliano márkai abbáziai találkozását. Az irredentizmus — ebből a fejtegetésből indul ki a cikk — amely Hohenlohe herceg ismeretes rendelete miatt lángra lobbant, nem aggasztó tünet. Az irredentizmus reményi és vágyai légvárok mindaddig, míg erősen áll a Habsburg-monarchia és az, hála Istennek, nem beteg, nincs kiterítve, mint a hogy az irredentizmus hirdeti. Az olasz politika nem kerget chimerákat, az a legliberálisabb politika, ami csak képzelhető.

Nagyon fontos kérdés Olaszországra nézve a *terjeszkedés a földközi tenger mentén* és a római politikusok jól tudják, hogy ebben a főrekvésben minden attól függ, hogy az osztrák határ mentén abszolúte biztonságban legyenek. Igaza volt San Giulianónak, amikor programot vallva azt mondta, hogy a hármasszövetség erős alapja Olaszországnak és ezért tulajdonítandó elsőrangú jelentőség a mostani találkozásnak, amelynek fontossága még nyilvánvalóbb akkor, amidőn küszöbön áll Vilmos császár bukaresti látogatása. Sohasem volt nagyobb hivatása a hármasszövetségnek, mint most, mikor a *Földközi-tenger uralma forog szóban*.

Kölcsönre nincsenek ajánlatok

A rendkívüli közgyűlés előkészítése

A szanatóriumi csatornázás és vízvezeték költségeinek fedezésére szükséges 300,000 koronás függőkölcsönre bekért ajánlatok kapcsán érdekes s mélyre kiható esemény történt. Az ajánlattételre fölhevített bankok nem adtak ajánlatot, hanem kijelentették, hogy versenytárgyalási formában nem tehetnek ajánlatot a városnak, de hajlandók tárgyalni a kölcsön ügyében a várossal s megegyezés esetén szívesen állanak a közönség rendelkezésére. A bankok állásfoglalásának az az igen helyes s mindenképpen méltánylandó indoka van, hogy a bankok egy nyolcad százalékos különbözetek elérése érdekében nem pellengeztetik ki egy hozzájuk s komolyságukhoz nem méltó versenyfutásban a hitelrejük. Mert az egyenként lefolytatandó tárgyalásokon elintéződik az, hogy melyik bank meddig tud menni hitelforrásainak igénybevételével, míg egy versenytárgyaláson nyílt piacon tárgyalatik ez le. De egyébként is meg van minden garancia arra, hogy a város az így lefolytatandó tárgyalások során legjobban ki tudja elégiteni a maga érdekeit.

Az esetet a tanács be fogja jelenteni a szombaton, e hó 18-án tartandó rendkívüli közgyűlésnek, amelytől egyben fölhatalmazást fog kérni, hogy nagyobb és pedig egy millió koronás függőkölcsönt vehessen föl.

**Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban**

**Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be**

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

mert nagyobb tételek válnak esedékessé. Így a szanatóriumi ut kiépítése, a házvételéből eredő már régen lejárt fizetési kötelezettségek, a hortobágyi öntöző csatorna építésének költségei, amelyek nélkül a munkálatokat folytatni nem tudják és mindezekre kivül sok más dolog is. A tanács mai ülésén utasította Kondor Kálmán főszámvevőt, hogy készítse el a legközelebbi ilyen szükségletekről a kimutatást.

A közgyűlésnek, amelynek tárgysorozatát s az azon szereplő ügyeket ma tárgyalta le bizalmas ülésen a tanács, tárgyai közt lesz a postapalota és a függőkölcsön ügye is. Valamint ezen a közgyűlésen választják meg az új központi választmányt és teszi meg a törvényhatósági bizottság mindazokat az intézkedéseket, amelyek az új választójogi törvény és a választókerületek új beosztása folytán szükségessé váltak.

A közgyűlés ügyeinek előkészítésére csütörtökön délutánra hívják össze a jog- és pénzügyi bizottságot.

A Kossuth-szobor leleplezése

A tanács szétküldte a meghívókat

A városi tanács véglegesen megállapodott abban, hogy a Kossuth-szobor leleplezése május hó 3-án legyen. E megállapodás alapján már el is készítették és szétküldték a következő meghívókat:

Meghívó.

Debreczen szabad királyi város közönsége szobrot állított a főtéren, a Nagytemplom előtt hazánk halhatatlan emlékü nagy fiának

KOSSUTH LAJOSNAK

A szobrot 1914-ik évi május hó 3-ik napján délelőtt 10 és fél órakor fogjuk leleplezni. Erre a leleplező ünnepélyre a város közönsége nevében tisztelettel meghívjuk. Kérjük szíves értesítését, hogy megjelenésére számíthatunk-e. Debreczen, 1914. évi április hó.

*Körner Adolf
főjegyző.*

*Kovács József
polgármester.*

A leleplező ünnepély sorrendje:

1. A Himnuszt éneklik a helybeli dalos egyesületek.
2. Kovács József polgármester, a szobor-bizottság elnöke az ünnepélyt megnyitja.
3. Dr. Tüdös János országgyűlési képviselő innapi beszédet mond.
4. Huber Szabadságdalát éneklik a helybeli dalos egyesületek.
5. Oláh Gábor alkalmi költeményét szavalja Tihanyi Kiss Sándor hittanhallgató.
6. Kovács József polgármester a szobrot átveszi. A szobor megkoszorúzása.
7. A Szózatot éneklik a helybeli dalos egyesületek és a közönség.

Meghívót küldött a város az országgyűlés mindkét házának, a közhatalóságoknak, egyes országos nevű vezető egyéniségeknek, a tártörv nyhatóságoknak, a helybeli testületeknek, hatóságoknak, társadalmi, vagy hazafias egyesületeknek, a hajdu városoknak és külön a szomszédos vármegyék közönségeinek.

Nemsokára megkezdik a szobor körül a leleplezés ünnepélyéhez szükséges építkezéseket, a tribünök és oszlopok fölállítását s mindama kisebb munkákat, amelyeket elkerülhetetlenül el kell végezni. Mindezekre a tanács 1500 koronát utalványozott ki Borsos József h. főmérnöknek, akit e munkálatok elvégzésével megbíztak.

Egy elmaradt merénylet

Nyomozás ismeretlen merénylő után

A debreceni rendőrség vasárnap délután lázas nyomozást indított egy távirati értesítés alapján. A dobsinai rendőrkapitányság jelentette a főkapitányságnak, hogy Tóth Emil debreceni gyógyszerészegéd ellen merénylet készül, amely megakadályozandó.

Hortobágyi Ernő dr. ügyeletes rendőrfogalmazó vasárnap délután három órakor kapta a táviratot a dobsinai rendőrségtől. A sürgönyt Csicskó János rendőrkapitány küldte s ezt tartalmazta:

„Tóth Emil ottani lakos gyógyszerészegéd ellen merénylet készül, idejében megakadályozandó.

Az inspekciós rendőrfogalmazó hiányosnak tartotta a táviratot, mert a merénylőnek sem neve, sem személyleírása nem volt kiűntetve, ezért azonnali pótlást kért a dobsinai rendőrkapitánytól. Egyidejűleg azonban bevezették a széleskörű nyomozást.

Detektíveket küldtek ki az ügyben. A detektívek elsősorban Tóth Emil felkutatására indultak. Több gyógyszerészegédet kérdezősködtek felőle, de csak a gyógyszerészegédek szövetsége debreceni fiókjának az elnöke tudta megmondani, hogy Tóth Emil már nincs Debreczenben. Néhány héttel ezelőtt távozott a városból. Itt a Muraközy-féle gyógyszer-tárban volt alkalmazásban.

A gyógyszerészegéd elnökének ezt a bemondását mások is megerősítették, így ez alapon a debreceni nyomozást beszüntette a rendőrség. A vasuti indóházakhoz kiküldött titkosrendőrök is eredmény nélkül tértek vissza. A rendőrség ugyanis annak a gyanujának adott kifejezést, hogy szerelmi ügyből kifolyólag akarják a merényletet vitriollal vagy esetleg revolverrel elkövetni s emiatt figyeltették a pályaudvarokat, vajjon nem érkezik-e feltűnő viselkedésű hölgy.

Debreczen sz. kir. városi rangjának megünneplése

A Csokonai-kör javaslatai.

Tekintetes Városi Tanács!

A debreceni Csokonai-kör legutóbbi választmányi ülésében foglalkozott azon nevezetes körülménnyel, hogy *jövőre lesz kétszázados évfordulója Debreczen szab. kir. városi rangra való emeltetésének*. A választmány előtt egy terjedelmes beadvány feküdt, amelynek magát megnevezni nem kívánó szerzője négy javaslatot tett az emlékezetes évforduló megünneplésére. E javaslatok a következők:

1. A város magánlevéltárának megnyitása a történetírás előtt.
2. A magánlevéltárban levő közérdekű oklevelek publikálása.
3. A város monográfiájának megírása.
4. A város kétszázados évfordulásának szemléltető bemutatása végett *művelődéstörténeti kiállítás* rendezése.

A Csokonai-kör választmánya e beadvánnyal kapcsolatban kimondotta, hogy az 1915. évet valóban olyan emlékezetesnek tartja, hogy azt illik Debreczen városának *hivatalosan és társadalmilag megünnepleni*, továbbá a megünneplés formájának megállapítása és a felvetett javaslatokról való beható véleménynyilvánítás végett bizottságot küldött ki, amelynek tagjai *Géresi Kálmán* elnökle alatt dr. *Boldisár Kálmán*, dr. *Csűrös Ferenc*, dr. *Kardos Albert*, *Lötkovits Artur*, *Márk Endre* és *Zoltai Lajos*.

Midőn ezt mély tisztelettel becses tudomására juttatjuk a Tekintetes Tanácsnak, bátrak vagyunk szíves figyelmét már ezut-

tal felhív
kijelenté
elhatáro
nak és i
rozat m
küldött
mánya
örömm
gát. —
Ma
ügyet a
becsü fi
radunk
1914. á
kör eln
titkára.

Agy

H

A

csönde
rent re
majd
a sirra

Eg

sának

mető,

szony

legköz

K

öngyil

nagyo

dusám

postan

ezelőt

ber 30

sujtot

ták m

K

bizta

tes po

teléve

hogy

postá

elnye

tek b

is bir

eladt

pestr

ledni

Sám

unt

növe

tai e

nasz

son

elha

Nag

Deb

vele

bará

Deb

koz

hala

Kov

mor

rös

me

tal felhívni a megindított mozgalomra, azon kijelentéssel, hogy ha Debrecen sz. kir. városa elhatározná az 1715-ben nyert címnek, rangnak és jognak méltó megünneplését, e határozat megvalósításához a Csokonai-kör kiküldött bizottsága, általában egész választmánya a legnagyobb készséggel, őszinte örömmel ajánlja fel a maga segítőmunkásságát. —

Magunkat és a szóban forgó közérdekű ügyet a Tekintetes Városi Tanácsnak nagybecsű figyelmébe és jóindulatába ajánlva, maradjunk hazafias tisztelettel Debreczenben, 1914. április 10. *Géresi Kálmán*, a Csokonai-kör elnöke, *Kardos Albert*, a Csokonai-kör titkára.

Agyonlőtte magát a felesége sirján

Három napig temetetlenül a temetőben

A múlt hét péntek estéjén a zöldbeboruló, csöndes *hajdusámsoni* temetőben egy eldőrt revolverből ijedt kis láng villámlott fel, majd utána tompán zuhant rá egy férfitest a sirra.

Egy megható kis tragédia utolsó felvonásának adott keretet a hallgatag sámsoni temető, amelynek egy régen porladó halott asszonya hívta maga után azt, aki szívéhez a legközelebb állott, a férjét.

Kovács Károly volt magánhivatalnok az öngyilkos, *Kovács* 1910. szeptemberéig a legnagyobb boldogságban élt a feleségével *Hajdusámsomban*. *Kovácsné, Katona Karolina postamester* volt Sámsomban. Négy évvel ezelőtt megbetegedett *Kovácsné* és szeptember 30-án meghalt. A férjet kétségbeejtően le-sújtotta a csapás. Barátai, ismerősei alig bírták megvigasztalni.

Kovácsné halála után *Kovács Károly* bizta meg a postaigazgatóság, mint helyettes postamestert a sámsoni posta ügyeinek vitelével. *Kovács* közben folyamodott az iránt, hogy postamesterré nevezzék ki a sámsoni postán, de sok utánjárása dacára sem sikerült elnyernie az állást, amelyet mással töltöttek be.

A mellőzés elkésztette *Kovácsot*. Nem is bírt sokáig Sámsomban maradni, 1912-ben eladta a házat és elköltözött rokonaihoz *Ujpestre*.

A sámsoni temetőt azonban nem tudta feledni soha. *Ujpestről* is többször leutazott Sámsomba, felesége sirjához. Buskomor, életunt emberré vált és az eltűnő évekkkel csak növekedni látszott a fájdalma. Sámsoni barátai előtt örökösen a boldogtalanságáról panaszkodott.

Legutoljára *nagypénteken* tünt fel Sámson utcáin. Ide már — úgy látszik — azzal az elhatározással utazott le, hogy öngyilkos lesz. *Nagypénteken* reggel a helyi vasuton bejött Debrecenbe. Itt revolvert vásárolt, majd levelet írt Debrecenből *Diószegi Sándor* nevű barátjához.

Nagypénteken délután *gyalog indult el* Debrecenből Sámsomba. Utközben összetalalkozott egy sámsoni emberrel, akivel együtt haladt egészen a község alatti temetőig. Itt *Kovács* elköszönt az ismerősétől.

— Bemegyek a feleségem sirjához — mondta.

Ekkor már este nyolc óra volt s az ismerőse figyelmeztette:

— Sötét van már, késő ilyen időben a temetőben járni.

— Meglelem én most is azt a sirt, — szólt *Kovács* és megindult a temetőbe vezető uton.

A szerencsétlen ember alakját csakhamar elnyelte a titokzatos homályba burkolódzott temető.

Kovács egyenesen a felesége sirjához ment, ahol *szívenlőtte magát*. A golyó keresztülfurta a szívet s a sokat hányatott ember pár percnyi kinlódás után *meghalt*. A revolverlövés zaját elfogták a fák. Közben sem járt senki és *Kovács Károly péntek estétől vasárnap délelőttig feküdt átölt szívével felesége sirdombján*.

(A halott levele.)

Ki tudja, meddig feküdt volna temetetlenül a sámsoni temetőben *Kovács Károly*, ha a *Diószegi Sándornak* küldött levelében meg nem írja *Kovács* az öngyilkosságát.

Diószeginek vasárnap délelőtt kézbesített a sámsoni posta *Kovács* levelét, melyet Debreczenben adott postára. — A levél így hangzik:

T. Diószegi Sándor urnak

H.-Sámson.

Kedves Sándor!

Az én örök nyugovásom elérkezett, sokat, de sokat szenvedtem ártatlanul a földön, hiszem és ezért boldog vagyok, hogy a másvilágon jó Istenem kárpótolni fog.

Büntesse meg a jó Istenem az aljas, önző gonosz ellenségeimet érdemök szerint úgy még ezen, mint a másvilágon. Ámen.

Kedves Sándor!

Temessenek el fölboncolatlanul *kedves feleségem mellé*, ha csak lehet, kérjék meg *Baronyi bácsit*, hogy az én volt házamtól, ha ő nem engedné azt meg, akkor talán a magok házatól.

A jó Isten áldja meg magát, *kedves Sándor*, családjal együtt, éljen boldogan sokáig, üdvözli

H.-sámson, 1914. április 10.

Kovács Károly.

Diószegi Sándor átfutván a levelet, felrohant a községházára. A községházáról telefonáltak a csendőrségre s a hatóság emberei kocsira ülve kihajtották a temetőbe.

Kovács Károlyné sirján hanyatt fekve találtak rá az öngyilkosra. A revolvert görcsösen szorította jobb kezében.

Az előjáróság helyszíni szemlét tartott s a szemléről jegyzőkönyvet vett föl. Ez után kocsira tették s beszállították a községbe a holttestet.

A csendőrök a holttest mellett egy cédulát találtak, amelyen a következő sorok állottak:

Nem vagyok képes feleségem nélkül kibírni az életet. Más fejfám nem lesz, mint a feleségemével közös, akkor véssék reá alul a kihagyott helyre, hogy:

HŰ FÉRJE

A HALÁLBA ÖNKÉNT

KÖVETTE

1914. ÉVI

NAGYPÉNTEKEN.

Kovács zsebében több megcimzett levelet találtak. Egy *Gróh Ferenc* prépostnak *Pribócon* lakó édesanyjának szól. Találtak még egy *Kovács Imréné* *ujpesti lakosnak* április 11-én Debreczenben feladott 90 koronáról szóló postai vevényt, s ugyanennek 4900 gr. súlyu express csomagról szóló feladó vevényt. *Kovács* zsebében 15 korona 66 fillér pénzt találtak.

Az öngyilkos 43 éves volt.

Kovácsnak fivére *Pribócon* postamester. Őt sürgönyileg értesítették bátyja öngyilkosságáról.

A debreceni kir. ügyészséget telefonon értesítette a sámsoni csendőrség az öngyilkosságról. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Kovácsot tegnap temették el nagy részvét mellett.

Könyv a debreceni bombamerényletről

Román diákok sztrájkjal fenyegetőznek Mandacescu miatt

A hajdudorogi görög-katolikus püspökség ellen ez év februárjában elkövetett pokolgépmerénylet nemcsak az esemény szenzációjával hatott és nyomán nemcsak a büntetőjogi viták indultak meg, hanem áttérődött a borzalmas cselekmény — a mindenképpen szaturált — magyar politika színterére is.

Ujságcikkek halmaza állította be ezt a véres és kegyetlen ügyet a politika horizontjába, ahonnét aztán előkerekedtek azok a pártpolitikai szempontok, amelyekkel Magyarország minden ügyet és minden kérdést körülbástyáznak.

(Orosz vagy román?)

A megindult szenvedelmes vitának visszhangja akar lenni az a kis könyv, amelyet a közel napokban adott ki Nagyvárad város főlevéltárnoka, *Lajos Lajos* „Orosz vagy román kéz” cím alatt.

A szerző könyvében ismerteti az egész merényletet s rendőri nyomozás kiderítette adatok alapján s ebből kiindulva szövegi le az a véleményét, amely a merénylet rettenetes ódiáját Oroszország terhére írja. Két impulzust nevez meg, ami az orosz köröknek a merénylet eszméjét adhatta: az egyik a nemrégiben lefolyt *skizma-pör*, a másik pedig a *román páktum* meghíusítása.

Történelmi adatokkal igyekszik bizonyítani álláspontját, arra a politikára, amely *II. Katalin* cárnő óta a pravoszlávia cégére alatt a magyarországi ruthéneket is a maga céljaira szeretné megszerezni. Ezzel szembe állítja azt a tényt, hogy a románságban a merényletek iránti hajlam sohasem tudott kifejlődni s mint gátló okokat említi fel a románság vérmérsékletét, jellemét, vallási törvényeinek tiszteletben tartását, önuralmát.

(Sztrájk Mandacescuért.)

Bukarestből jelentik: *Negyvenkét* napja ül már vizsgálati fogságban *Mandacescu Livius* bukaresti egyetemi hallgató, akit az ügyészség azzal vádol, hogy utlevelét jogtalanul átadta *Cataraunak*. Kétszer kérte már szabadlábra helyezését, mindannyiszor elutasították. Legutóbb nagy kauciót ajánlott föl. Tegnap a harmadfoku bíróság is foglalkozott *Mandacescu* kérelmével és azt véglegesen elutasította.

Ez a határozat nagy felháborodást keltett a bukaresti egyetemi ifjuság köreiben. A diákság, mely *Mandacescu* fogvatartásáért a monarchiát okolja, tegnap délután nagy népgyűlést tartott Bukarestben. A népgyűlésen először foglalkoztak *Barsan* ismert magyar-ellenes darabjának, a „*Virradás*”-nak betiltásával. Határozatot hoztak, melyben tiltakoznak az ellen, hogy a szomszédos monarchia beavatkozzék a román nemzeti színház ügyeibe és kijelentik, hogy ha husvét után sem adják elő a darabot, akkor a diákság más eszközöket fog felhasználni, hogy álláspontját érvényre juttassa. Ezután *Mandacescu* ügyével foglalkoztak és a következő határozatot hozták:

„Tiltakozunk az olyan igazságszolgáltatás ellen, mely a magyarok kedvéért egyik kollégánk becsületével és szabadságával játszik. Követeljük *Mandacescu* azonnali szabadon bocsátását és kijelentjük, hogy ha kol-

légánkat akár anyagi, akár erkölcsi kaució ellenében azonnal szabadon nem bocsátják, kihirdetjük az általános sztrájkot."

A népgyűlés végül tiltakozott a korcai kegyetlenkedések ellen.

Budapestre jön a német császár

Bécs, április 14. Diplomáciai körökben, mint a bécsi *Neues Wiener Tagblatt* jelenti, hire jár, hogy Vilmos német császár legközelebb újra meglátogatja I. Ferenc Józsefet. — Valószínű ugyanis, hogy Vilmos császár Korfuból visszatértében Bukaresten keresztül utazik vissza s ebben az esetben Bukarestből Budapestre jön Ferenc József király meglátogatására, amennyiben a király abban az időben a delegációs ülések miatt magyar székvárosában fog tartózkodni.

Végleges döntés a látogatást illetően még nem történt ugyan, de beavatottak már most számitanak Vilmos császár budapesti látogatására, amely esetben Ferenc Ferdinánd trónörökös is Budapestre jön.

Vilmos császár bukaresti látogatásának s az ezt követő újabb látogatásának királyunknál, általában nagy jelentőséget tulajdonítanak. A német császár bécsi időzése óta találkozott az olasz királlyal, Korfuban pedig a görög királyt üdvözölte s amikor Berchtold gróf külügyminiszter Abbáziában találkozott San Giulianoval, ugyanakkor a német császár Korfuban fogadja Streit dr. görögországi külügyminisztert. Ilyen körülmények között a német császár látogatása Károly román királynál a legnagyobb fontosságu. Fölösleges hangoztatni, hogy Vilmos császár személyes értekezései és fogadásai Ausztria-Magyarországot és Olaszországot önként értetődően rendkívüli módon érdeklik. A bukaresti látogatás felölelné mindazokat az aktuális kérdéseket, amelyek alkalmasak annak a tisztázására, hogy Románia a jövőben milyen állást foglal el a hármasszövetséggel szemben.

A német császár utiprogramjának végleges megállapítása még nem történt meg, de a császár újabb találkozása Ferenc József ki-

rállyal már most befejezett dolognak tekinthető.

Bukarest, április 14. Az a hír, hogy Vilmos császár legközelebb Bukarestbe jön és innen Budapestre megy, politikai körökben nagy feltűnést keltett, de hivatalos helyeken még nem tudnak, vagy legalább is nem nyilatkoznak a tervezett látogatásról.

A halál önkéntesei

Három öngyilkossági kísérlet

A husvétii ünnepek alatt három öngyilkossági kísérletet jelentettek a rendőrségen. Az öngyilkos-jelöltek szerelmi bánat miatt követték el tettüket: marólugot ittak.

Szabó Juliánna 19 éves cseléd Kabán szolgált. Vasárnap reggel templomba ment. Mikor hazatért gazdája lakására, egy cselédében zsíros szódát föloldott s megitta. Nyöszörgésére a házbéliek figyelmesek lettek s orvosot hívtak hozzá, majd a déli vonattal behozták a debreceni közpórházba. A rendőrség kihallgatta Szabó Juliánát, aki azt vallotta, hogy reménytelen szerelem miatt akart meghalni. A cselédleány sérülése életveszélyes.

Ünnep első napján a Homokkert-utca 87. számú házhoz telefonon hívták a mentőket Tóth Róza takarítónőhöz, aki maróluggal megmérgezte magát. A mentők a közpórházba vitték, ahol az ügyeletes rendőrtisztviselő kihallgatta. A takarító szerelmi bánat miatt követte el tettét.

Hétfőn a Garai-utca 18. szám alatt öngyilkosságot kísérelt meg Szoboszlai Sámuelné 19 éves asszony, aki nagyobb menyiségű marólugot ivott. Kihívták hozzá a mentőket, akik azonban már nem találták otthon, mert az asszonyt időközben kocsin a városi kórházba szállították. A rendőrség nem hallgathatta ki, mert Szoboszlainé eszméletlenül állapotban fekszik s így tettének okát nem lehetett megállapítani.

Huszárkard vagy rendőrkard?

A husvétii mulatozás vége

Husvét hétfőjén éjszaka a Csapó-utcai Korona-vendéglőben mulatott Száraz György napszámos. A szomszéd asztalnál négy Vilmos-huszár ült, akikkel a kötekedő természetű napszámos összeszólalkozott. Szó szót követett, a veszekedés verekedéssé fajult. A katonák ütlegetni kezdték Száraz Györgyöt, aki kést rántott, a huszárok pedig kardjukhoz nyultak. A többi vendég is beleavatkozott a verekedésbe, de a nagy zürzavarban a napszámos kimenekült az utcára, ahol a vendéglő ablakát a késével betörte.

Az ívegesörömpölésre a vendéglő alkalmazottai és néhány katona kirohantak az utcára. Száraz György futásnak eredt, de a vendéglő alkalmazottai üldözőbe vették, a csapos pedig rendőrt kiáltott. Guba Sándor 116. számú és Geng György 98. számú rendőr megállásra szólították fel Száraz Györgyöt, ez azonban a Degenfeld-téri vassátrak között tovább menekült. A rendőrök a Kossuth-utcai őrszemnek sipoltak, a civilek pedig harány hangon kiáltották:

— Fogják meg! Ablakot tört!

Kemecsei József 91. számú rendőr a Sas-utcán elébe állott Száraznak, akit rövid elmentállítás után megbilincseltek és a főkapitányság központi ügyeletén előállították.

A kihallgatásnál a napszámos azt a panaszt adta elő, hogy a rendőrök egyike karddal megvágta a ballábán. Orvosi vizsgálat alá vették s tényleg konstatáltak rajta kardtól eredő súlyos vágást. Száraz Györgyöt a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették. A rendőrség nyomozást indított annak

megállapítása végett, hogy a napszámos miképpen kapta a sérülést, mivel az eddig kihallgatott tanúk vallomása szerint Száraz György sebe huszárkardtól ered, amennyiben a vendéglőben a katonák fegyverükkel bántalmazták volna a panaszost.

Az esküdtszéki törvény első alkalmazása

Az esküdtek kétségei

Az esküdtszéki eljárásról szóló 1914. évi 13. törvénycikket ma alkalmazta először a budapesti és pestvidéki törvényszék esküdtszéki bírósága. Az utóbbi esküdtszékének megalakulása közben érdekes vita indult meg arról, hogy az esküdtszéki tagjai letehetik-e a régi szövegű esküt.

Mikor a tizenkét rendes esküdt letette az esküt, amelynek szövegében az is benne van, hogy az esküdtek határozatuk kimondásáig mással, mint esküdttársaikkal nem érintkeznek, a pótesküdtre került a sor.

Az első pótesküdt, dr. Weresmarthy Miklós, volt függetlenségi képviselő és szentendrei ügyvéd, amikor az eskü végén a következő nyilatkozatot kellett volna elmondani: „Isten engem úgy segítjen”, a bíróság legnagyobb meglepetésére a következőket mondotta:

— Az 1914. XIII. t.-c. beküldi a tanácselnököt az esküdtek tanácskozási termébe, a nélkül, hogy a törvény a főtárgyalási elnököt erre az időre az esküdtszék tagjának jelené ki. Vagyis bekövetkezik az a helyzet, hogy az esküdtek tanácskozási az elnök vezeti, résztvesz benne, de ugyanakkor az új törvény nem helyezte hatályon kívül a Bp. 439. §-ában meghatározott esküformát és ezért lelkiismeretem ellenére vagy hamis esküt kell tennem, vagy pedig a vádolt sérelmére szolgáló intézkedést olyannak kell tekintenem, amely nincs ellentétben az eskü szövegével. Én ugyanis arra teszek esküt, hogy mással, mint esküdttársaimmal nem érintkezem, viszont az új törvény szerint az esküdtek tanácskozási a főtárgyalási elnök vezeti. A kir. törvényszéktől megnyugtató fölvilágosítást kérek tehát, hogy helyesen járok-e el, amikor lelkiismeretemmel nem tartom összeegyeztethetőnek az eskü letételét, vagy pedig letehetem-e az esküt, anélkül, hogy ellentmondásba kerülne az új törvénnyel.

A tárgyalás elnöke a főügyész helyett

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Szerdán — Csütörtökön — Pénteken
április hó 15-én, 16-án, 17-én

Pathé második magyar felvétele!

A SÁRGA LILIOM

Biro Lajos legnagyobb sikerű színpadi alkotása.
Előadják a Magyar Színház művészei, élükön
Beöthy László igazgatóval.

MAXI KITÜNTETÉSE

Előadja Max Linde.

ÉS A KIVÁLÓ KISÉRŐ MŰSOR!

ELŐADÁSOK: este 7 órától folytonos
bemenetelli Rendes oltató helyarak.

URANUS

Korona-Passage Telefon 3-28.

Szerdán — Csütörtökön — Pénteken
április hó 15-én, 16-án 17-én

HENNY PORTEN

legújabb alakítása

AZ ÉLET UTJAI

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Duci bácsi mint író

Rendkívül kacagtató bohózat.

És a kiváló kíséző műsor.

ELŐADÁSOK: este pontosan 7 órától. Minden
kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.
Bérlet-, igazolvány- és trafikjegyek e műsornál
érvényesek. Rendes helyarak.

Szt. Lukács-
fürdői

Kristály forrás
ásványvíz

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize.
Debreczeni főraktár **KOZPONTI DROGERIA**
városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják.
Kapható minden fűszerüzletben.

szólította fel nyilatkozattételre. Dr. Gadl Endre főügyész helyettes ezeket mondta:

— Igaz, hogy a két törvény között megvan az ellentét, de a törvényeket nem szabad szó szerinti értelmében. Az ellentét csak látszólagos és a főtárgyalási elnök, amikor az esküdtek tanácskozásait vezeti, nyilvánvalóan az esküdtek közé tartozik, aminthogy oda tartozik a jegyző is, aki az elnökkel együtt vonul be az esküdtek közé. A törvény intenciójának ez a magyarázat felel meg és ezért véleményem szerint a tisztelt esküdt urak minden következmény vagy skrupulózis nélkül letehetik az esküt.

Hozzászólt a kérdéshez a védő, dr. Baunfeld Lajos is:

— Ez, ami itt történt, annak a következménye, hogy gyorsan hoznak törvényeket és gyorsan léptetik életbe. Hozzájárulok az ügyész ur előterjesztéséhez.

A tizenkét rendes esküdt nevében, akik már letették az esküt, dr. Varga Bálint a következőket mondotta:

— Mi már letettük az esküt és kénytelen vagyok kijelenteni, hogy mi is úgy gondoltuk, hogy a főtárgyalási elnök ur tagja az esküdtszéknek abban a pillanatban, amikor közénk jön és vezeti a mi tanácskozásunkat. Azt hisszük tehát, hogy nem tettünk hamis esküt.

A bíróság visszavonult és negyedórai tanácskozás után az elnök a következő nyilatkozatot tette:

— Minthogy az elnök csak vezeti az esküdtek tanácskozását, de semmiféle fölvilágosítást az esküdteknek nem adhat, csak annyit, amennyit már nyílt ülésben adott, minthogy továbbá az esküdtekre befolyást nem gyakorolhat és velük nem értekezhetik, a törvényszék nem lát ellentmondást az új törvény és a perrendtartásban meghatározott eskü között. Ezért felhívja az aggodalmaskodó esküdt urat, hogy teljes nyugodtsággal tegye le esküdtbírói esküjét.

Ezek után dr. Weresmarthy Miklós és a másik pótesküdt, letette az esküt és a törvényszék megkezdte az érdemleges tárgyalást.

Mint fővárosi tudósítónk telefonon jelenti, a tárgyalás további során is az új törvény alkalmaztatott, így az elnöki rézime alkalmával kiüritette az elnök a termet, még a fogházort is eltávolították s csak, mikor az esküdtek kitanítása megtörtént, változott át ismét nyilvánossá a tárgyalás.

Az esküdtek verdiktje után a bíróság két itélkező esküdttel visszavonult s így hozta meg az ítéletet, mely szerint Nemes Géza, akit az ügyészség rablás vétségével vádolt, mert december 18-án a Csángó-utca 5. számú koreszámban Szentgyörgyi Sándort megátámadta s erőszak alkalmazásával elvett tőle 10 koronát és egy ezüstórát, a bíróság 2 évi és 3 havi fegyházra és 10 évi hivatalvesztésre ítélte.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok

kaucsuk sarkok
királya

egynégyféle olcsó, meri kaucsukból készült.

Színház

Szibill.

Operett 3 fölvonásban. Irták Bródy Miksa és Martos Ferenc. Zenéjét szerezte Jacobi Viktor.

Mindazok közül, akiknek darabját sikerült agyon vágnia a debreceni színháznak, talán legjobban sajnáljuk a „Szibill” szerzőit. Kár értük, akik annyi talentummal, művészettel irták meg és kár a darabért, amely sok poézissal, sok szépséggel, bájos muzsikájával jobb sorsra lett volna érdemes. Az operett nem tucatmunka. Szövege, versei, zenéje szépek, különösen a versei és zenéje, amelyeknél poétikusabb dolgokat alig hallottunk a közel multban.

Eszt az értékes munkát csapta agyon a színház egy rosszul sikerült, szegényes, rongyos külsejű előadással. Rongyos szalldában, szegényes hercegek és nagyhercegnők, meg büszke gárdatisztek énekeltek, táncoltak rosszul.

Egy kis szereposztási hiba közelebb segített a kudarchoz az előadást: Egy erősen táncos szerepet eljátszottak Nagy Arankával, a másodszebrett szerepét játszotta Borbély Lili s a Nagy Arankának való szerepet játszotta V. Márkus Angela. Hármuk közül Borbély Lili volt az, aki művészetével, táncával, kedvességével, egyéniségével a rossz előadásban is pompás jeleneteket tudott teremteni, ha kiváló partnerével Szalay Gyulával, vagy Kassay Károllyal volt egyedül a színpadon. Ők hárman mutatták meg a közönségnek, hogy milyen pompás darab a „Szibill” — a Király-színházban, ahol Nagy Aranka szerepét Fedák játsza. A szereposztás lehetetlen volta okozta jórészt a sikertelenséget. De természetes, hogy ilyenkor erősen megérzik a másodszebrett hiánya, ha már a szerzők nem voltak figyelemmel arra, hogy Debrecenben csak egy szubrett van. Igaz, hogy ez az egy szubrett Borbély Lili, de hát jó isten két szerepet egyszerre ő sem táncolhat el. Teljes elismeréssel vagyunk Nagy Aranka hanganyaga iránt, de arra egyáltalán nem tartjuk alkalmasnak, hogy könnyed, erős mozgású, modern táncfigurákat lejtessen.

Szépen énekeltek néhány éneket Oláh Gyula Sz. Nagy Imre.

A színpad, a díszletek, a ruhák borzalmasan szegényesek, régiiek voltak. A szálló menyezeten sötét lyukak tátongtak, rongyok lógtak le onnan, a gárdatisztek János-vitéz huszárjaitól kérték kölcsön a zöld egyenruhát, amelyeket még Zilahy virágzása idejéből ismerünk. Persze ilyen rekvizitumokkal a legambiciózusabb rendező sem tud hatást elérni.

Hatás nem is volt. A közönség csupán Borbély Lili és Szalay Gyula játékánál melegedett föl, máskor soha, bár a magasabb régiók nem egyszer intonáltak tapsot. De hiába. A közönség hallgatással kísérte a szomorú előadást, csupán Nagy Aranka csipkés fehérneműje nyújtotta látványosságra színt a föl meglepetten. A darab sikerét elűzte az előadás. (-)

* Egész héten a „Szibill”. (A színházi irodajelentése.) Az az óriási és igazán páratlan érdeklődés, melyet a közönség Bródy, Martos és Jacobi, a „Leányvásár” szerzőinek új operettje, a „Szibill” iránt tanúsít, arra indítja az igazgatóságot, hogy a darabot továbbra is műsoron tartsa. Az elmúlt két napon százakra ment azok száma, akik kellő jegyet nem kaphatván, nem nézhették meg a darabot. Így a „Szibill” nemcsak kedden és szerdán, hanem csütörtökön, pénteken és szombaton is műsoron marad. Szóval egész héten a „Szibill” van műsoron, melyben a főszerepeket ezuttal is Nagy Aranka, Borbély Lili, V. Márkus Angela, Oláh, Kassai, Sz. Nagy Imre, Váradi, Kormos, Rónai, Madas és Vándory játsszák. A pompásabbnál pompásabb énekszámok estéről-estére nagyobb hatást váltanak ki és a közönség nem győzi eleget tapsolni úgy a kitünő, ötletes prózát és a szebbnél-szebb ének- és táncszámokat ujránzni.

* A karszemélyzet jutalomjátéka. (A színházi irodajelentése.) Szombaton, folyó hó 18-án tartja a színház a karszemélyzet jutalomjátékát, délután 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal. Az előadáson „A kis gróf” című operett kerül színpadra a darabban az egész elsőrendű személyzet is fellép. Jegyek erre az előadásra, a rendes mérsékelt árrakon a jelentkezés sorrendjében adatnak ki a színházi pénztárnál.

* Debreceni teológusból színész. Érdekes multu baritonistát szerződtetett le Erdélyi Miklós nagyváradi szinagazgató Hajagos Károly, a Népopera kitünő baritonistája személyében. Hajagos ugyanis a papi pályára készült s csak egy véletlen következtében lett belőle színész. Hajagos Károly Debrecenben végezte a teológiát. Szenvedélyesen szerette a pályáját, egyike volt a leghivatottabb teológusoknak s álmodni sem mert, hogy valaha színész is lehetne belőle. Egy ízben a főiskola kertjében sétált s amikor megunt a tanulást, rágyújtott valami ismert nőtára. Egy kollégája, aki tudván kívül végighallgatta az énekét, a nótá végeztével lelkesülten szaladt oda hozzá: Károly, hiszen neked csodaszép hangod van! — Ettől kezdve Hajagos Károly gyakrabban énekelgetett, a kollégája pedig folytonosan biztatta, hogy hagyja oda a papi pályát és lépjen a színészi pályára. Hajagos egy ideig küzdött magával, majd egy hirtelen elhatározással odahagyta a teológiát és Budapestre ment, ahol az Országos m. kir. Zeneakadémiára vétette fel magát. Az Akadémiát pompás eredménnyel végezte el, úgy hogy egyszerre több fényes szerződést kínáltak neki elsőrendű színházakhoz. Márkus Dezső a Népopera igazgatója 1911. szeptemberétől hároméves szerződést kötött vele. A hajdani teológusnak a Népoperában fényes sikerei voltak s maradhatott volna ott továbbra is, azonban meguntta azt a rengetek intrikát, amely ilyen nagy színháznál rendszerint megkeseríti a színészek életét. Vidéki szerződés után nézett s a számtalan ajánlat közül az Erdélyi Miklósét fogadta el.

KREUZKUT, FERDINANDKUT:

Biztos hashajtó hatása a bel-
működés felizgatása nélkül
elzsírosodásnál, gyomorbanfalmaknál, aranyernél

RUDOLFFORRAS:

átható szer-
hólyag-és vesebántalmaknál.
Köszvény, rheuma,
húgysavnál

VILÁGGYÓGYHELY
MARIENBAD
(Austria)

IVÓ-KURA
Tiszta és világos természetes föltés
AMBROSIUS-
KUT:
EUROPA LEGVASTARTALMÚBB FÖRRÁSA
Sápkór, vérszegénység.
Kiváló vérképző szer.
TERMESZETES
MARIENBADI KUTSÓ
KUT-PASZTILLA

Tájékoztatók ásványvízkereskedésekben, gyógyszerlátnak és drogeriákban =

Külsőleg és belsőleg
egyaránt megbízható hatású háziszor a

PALMA

Próbához veg 40 fillér.

Kapható:

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debreczen, Plac-utca 30. sz.

— Kísérje figyelemmel mindenkor az Apolló meg-megújuló műsorát.

— **Leány-felöltők**, ruhák, leány-blousok és aljak minden nagyságban Halmágyinál.

— **Horner Arthur bookmaker** Debreczenben, Plac-utca 41. sz. I. emelet, elfogad az összes bel- és külföldi-versenyekre start és klasszikus versenyekre előnyös fix-fogadásokat. Halmozott fogadások köthetők. Double és Triple eventek. Telefon: 10-11.

— **Az orkán**. Az idény legszebb filmje, amely látványosság tekintetében, minden eddig felülmul, ma utoljára látható az Apollóban.

— **Péncz, szivar- és cigarettatárcák**, finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentze Henrik** újdonságok áruházában Plac-u. 38. szám.

— **Kereskedelmi végzett leány** az Uránus-színház pénztárába felvétetik.

— **Nézz meg a Frank-Testvérek** nyakendő-kirakatát, a megyeház mellett.

— **Az orkánt**, a kinematográfia legújabb csodáját, okvetlen nézze meg az Apollóban.

— **Osztálysorsjáték**. Az osztálysorsjáték mai huzásán

100,000 koronát nyert: 63127.

10,000 koronát nyertek: 64666 97627.

5000 koronát nyertek: 25411 35341 41768.

2000 koronát nyertek: 4508 11810 11972

13731 25960 36087 60675 61473 63546 71637

72165 73895 77213 78007 79341 83324 83480

83843 87083 90069 93277 93729 94984 96297

99784 99973 102412 103278.

1000 koronát nyertek 1887 2291 3292 5514

8342 12253 12330 13858 15662 16106 17447

17553 18041 18063 21741 24281 28405 29777

30043 31939 32395 34611 34677 40103 45690

46652 55840 57370 63074 63929 64354 64782

65360 72105 73067 90431 92090 92511 94032

95713 99551 100203 101909 109302.

Azonkívül kihúztak még 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő huzás holnap lesz.

STECKENPFERD--BAY-RUM

Bergmann & Co. gyártmánya, Tetschen a. Elbe.

A Bay-rumok eredetileg megakadályozza a korpaképződést, időelőtti szürkülést és hajhullást, erősíti a fejdőleget és teljes ruha haját eredményez: ezenfelül erősítő beáztatású szer a tagok benufása ellen, (megerősített menedéknél) ugyanint rheumatikus szevedések ellen stb. — Naponta elismerő levelek! — Vigyázzunk kizárólag „Steckenpferd” záró márkára! 2 és 4 K palackokban kapható gyógyszertárak, drogériákban, illatszert- és fodrászüzletekben.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A kismajtényi izgatók pöre. Aradról jelentik: A magyarországi románság Aradon székelő vezetősége nagy izgalommal tekint a kismajtényi román izgatók bünpörének főtárgyalása elé, melyet április 23-ikára és az utána következő napokra tűztek ki a szatmári törvényszéken. A vádlottak padján harminchat kismajtényi oláh fog ülni, köztük M u r e s á n György, a falu görögkeleti lelkésze. Izgatás és lázítás büntetésért tett ellenük vádat az ügyészség és a törvényszék ezen a címen vád alá is helyezte mindnyájukat, mert J a c z

kovics Mihály, az új görög-katolikus püspökségnek azóta mártírhalált halt vikáriusát, amikor körútjában Kismajtény községbe érkezett, kíséretével együtt tetleg inzultáltak. A vádlottakat hét kiváló jogász hírében álló román ügyvéd védi és a tárgyaláson a magyarországi románság vezetőségén kívül a külföldi román intelligencia is képviseltetni fogja magát. Az aradi román körök értesülése szerint a rend főtartása érdekében nagy előkészületek történnek Szatmáron. A város utcáira a főtárgyalás napjaira gyalogos katonákat és huszárságot vezényelnek ki, azonkívül csendőrök és rendőrök fognak cirkálni mindenfelé.

Pálóczi csemegye pirula,

nem kell budai, igmándi víz, drasztikus hashajtó szerek, mert egy próbarendelés mindenkit meggyőz, hogy e pirulából 2 szem lefekvéskor, oszkarásmentes, fájdalomtalan bő széket csinál, hasonló mintha sok gyümölcsöt ettünk volna. Amint hogy a gyümölcsök ezen hajtó kivonatából készült, ásványi vegyszer nincs benne, állandó használata a gyomrot rendben tartja, nem kellemetlen vele az aranyér, nincs vértolulás, fejfájás, alhasi bántalmak, puffadások s minden rossz gyomorral járó kellemetlenségek megszűnnek. **!! Két szem ingyen !!**

Próbához 1 korona. Nagydoz 5 korona

Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Főraktár: J ó s a és J ó n a drogeriájában és K u b e k S. gyógyszertárban (Tisza-palota).

Két éves gyökeres szőlővessző, gyümölcsfa-oltvány

3—5 éves

egyenes akácia

kapható

„Erzsébet” szőlőtelepen. Iroda Kossuth-u. 32.

Mária-völgyi Mária-forrás

gyógy- és borviz

friss töltésben már megérkezett és kapható

Kontsek Gézánál.

Összes ásványvizek nagy raktára

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári idényre

Egy szelvény | szelvény 7 kor.

3. 10 m. hosszú | szelvény 10 kor.

teljes férfiruhához | szelvény 15 kor.

(kabát, nadrág, és mellény) | szelvény 17 kor.

elegendő, csak | szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ert, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkarnit, női kosztüm szöveteket stb. gyári áron káld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvessző élvez, ha szövetek készítését közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Örösi választék. Mintahá, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áron

az elasztikus
PALMA cipősarok
figyelje meg
TARTÓSSÁGÁT

Meghívó.

A Köntösgáti Téglagyár Részv.-társ.

1914 április hó 10-ére kitűzött

III-ik rendes közgyűlése

határozatképtelen lévén, 1914 április hó 23-án délután 3 óra a Debreczeni Bank Részvénytársaság helyiségébe (Simonffy-utca 1. sz.) újból egybehívattik azon megjegyzéssel, hogy az tekintet nélkül a megjelentek számára határozatképes.

Tárgysorozat:

1. Zárszámadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és határozathozatal a nyereség, vagy veszteség tárgyában, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése alapján.

2. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.

3. Igazgatósági tagok választása 3 évre, azaz 1916. év végéig.

4. Esetleges indítványok.
Debreczen, 1914 április hó 11.

Az igazgatóság.

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

UNDERWOOD LÁTHATÓ IRASU TÍROGÉP

3831

GEREBEN BEIA ANDRASSY-UT!

3800 bolgár.

100 évnél idősebb!

E balkán nép keménysége és ezen magas életkorának teljes erőben való elérése titka: a — — —

„**YOGHURT.**” Ez egy tejből készült, rendkívül táp erejű étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítési módja, amellyel roppant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot „**BAUMANN** tejgazdasága, Nagyszobon 5 címre és ingyen kapja meg a „**A YOGHURT**” jelentősége mint táp- és gyógyszer- című füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „**Baummann-féle YOGHURT-formát**”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 K 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 f.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők.

Vidékről

apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Jeligés leveleket

csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó

hivatalunkban a jeligés levelek délelőtti 10—12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Ujság telefon számai: Szerkesztőség 3—39 Kiadóhivatal 3—39 és 18 Nyomda 18

Üzlet

A parket fényes és világos lesz, tisztítása gyermekjáték a Cirin parket kenőcseszel. Kapható a Deutsch üzletekben.

Pörkölt és nyers kávé különlegességek kaphatók Félégyházy Jánosnál.

1 mássa

hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz közsén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Falusy Károly polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készítik mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket lájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

Lakás

Gargon lakás

Egyháztér 8 számú házbán: két utcai szoba, külön bejárattal, irodának is alkalmas, bebutorozva vagy üresen május 1-re kiadó. Ugyanott borpince is kiadó. Értekezhetni Gáll Vilmosnál Hungária-épület II., 11. ajtó.

Adás-vétel

Penyőták.

A tavaszi iltetési idény alkalmából közönséges és a legkülönbözőbb diszfenyők kaphatók. Irinyi kertészet Iriny, u. p. Erdengeleg, Szatmármegye.

Üzemnagyoobbitás folytán nyomással:

- 1000 színes jóminőségű boríték K 3-60
- 1000 finom fehér boríték . . . 6-
- 1000 félv üzleti levélpapír . . . 7-
- 1000 színes levelező-lap . . . 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelzálogra 140 K

Hazai sorsjegyre . . . 90 »

Oszt. vörös kereszt sj. 40 »

Olasz vörös kereszt sj. 33 »

Erzsébet sorsjegyre . . . 7 »

Jósziv . . . 10 »

Bazilika . . . 20 »

Magy. vörös kereszt sj. 22 »

A kölcsön apró részletekben törleszhető. ::: Ha sorsjegyei bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a lentli összegre fölemeljük. **Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreczeni Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankosztálya SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

TÜZIFA

száraz, beszerezhető ölenként. — I. rendű bükk vagy oserhasáb házhoz szállítva 40 korona, a telepen 36 korona. I. rendű gyertyánhasáb a telepen 38 korona. I. rendű szaraz dorongfa házhoz szállítva 38 korona, a telepen 34 K. Ötfele fűrészelt, aprított fa házhoz szállítva 260 fillér. Megrendelhető

Unió Tűzifa és Árutor-galmi R.-társaságnál Sesszina-u. 4. sz., a vásártéri állomás mellett. TELEFON 779.

Különtéle

Mig a készlet tart

az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

KIADÓ bolthelyiség !!

A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év március 16-tól albérletbe kiadó. Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnénál Széchenyi-utca 27. sz. a. az utcai lakásban

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

CZÉG

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
::: ujdonságait :::

Női costüm helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék ! ! Olcsó árak !

Takarmányrépamag

Lóhere, Lucerna

Fűmag kaszálóra

Fűmag rétekre

Bükköny, Muhar

Köles, Cirok

Csibehúr, Tengeri

Konyhakerti magvak

Erfurti virágmagvak.

KERTÉSZETEMBŐL:

Kanna gumók

Cactus györgyike

Krizantemum

Angol pelargonium

Magyar muskátli

Tubarózsák

Magas törzsű rózsák

Kuszó rózsák

Diszcsérjék, Diszfák

Bokor rózsák, Fenyük

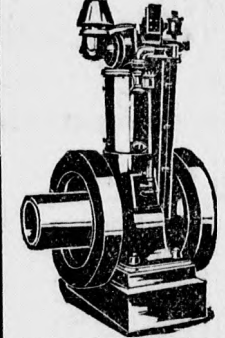
legolcsóbban

Kontsek Gézánál Kossuth-utca.

Szegő Ferenc és Ta.

gépkereskedelmi vállalata Budapest.

V., Szabadság-tér 17. (Tözsde-palota.)

A Tobler & Co. berlini motorgyár „T e c o” motorának magyarországi vezérképviselete.

Elsőrendű, négyütemű szelepnélküli benzinmotor. Legújabb rendszerű szivógázmotor-telepek és Dieselmotorok.

Legmészebbmenő jótállás. Kedvező üzleti feltételek. ::: Kérjen árjegyzéket.

Telefonszám 632 !!! Alapított 1893. évben !!! Telefonszám 632

HALMÁGYI SÁMUEL

::: női divat nagyáruház ::: DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 32. SZÁM

É

rtesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, misserint tavaszi ujdonságai: felöltők, kosztümök, bluzok és aljakban már megérkeztek. ::: Ugyszintén

Oriási választék

Francia ruhák és pongyolákban. : Costümök mérték utáni vállalata.

Szolid olcsó árak. !!! !!!

Előzékeny kiszolgálás.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.

„SCHICK” DIVATHÁZ

TAVASZI UJDONSÁGAI

KOSZTÜMÖK
FELÖLTÖK
PONGYOLÁK
BLUZOK és
LEÁNYKARUHAKÜLÖNLEGES-
SÉGEK
GYERMEKRUHÁK MÉRTÉK
SZERINT. IZLÉSESEN KÉ-
SZÜLNEK

Szántó „Schick” divatházában
PIAC-UTCA 34. SZÁM :: A FŐPOSTA MELLETT.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb a n g o l

DIVAT SZÖVETEK

városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Kiadó lakás!

A főpiachoz közel levő házban egy három szobás udvari és egy négy szobás utcai lakás olcsón berbeadó. Felvilágosítás nyerhető a reggeli órákban Kossuth-utca 32. számú háznál.

Nagyobb vétel
folytán legújabb divatu
GYAPJU-SZÖVETEKET

férfi ruhára és a legfinomabb NŐI COSTÜM-szöveteket mesés olcsó árban ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ
posztónagykereskedő
PIAC-UTCA 49. SZÁM.
Főpostával szemben.

Maradékok félárban!

XII
D
ELŐ
NEGY
RONA
A
nya
elnö
Káln
az ig
lenté
szébb
érték
egya
öleli
ügy
jelöl
kellő
tűr
első
kat
vete
gya
a m
mer
hely
les
azt
nye
böl
gos
zé
hely
iga
szo
is s
nal
iga
gi c
lalk
ri l
kor
ság
am
zet
nel
dal
lam
gy
tár
köz
és l
la
dik
és
szo
tás
gy
me
és
lé